

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

ΤΟΜΟΣ Ζ΄.
ΑΡΙΘΜ. 18 (162).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἑτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25 ἑξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ Ζ΄.
τῆ 15/27. Δεκεμβρίου 1891.

ΚΟΜΗΣ ΛΕΩΝ ΝΙΚΟΛΑΙΕΒΙΤΣ ΤΟΛΣΤΟΗΣ.

Κ τῶν νεωτέρων Ῥώσων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, οἵτινες καὶ ἐκτὸς τῆς Ῥωσσίας ἐκτίσαντο μεγάλην καὶ γενικῶς ἀνεγνωρισμένην φήμην, διασημότεροι πλὴν τοῦ Τουργένιεφ εἶναι δύο, ὁ κόρης Λέων Τολστόης καὶ ὁ Τ. Τ. Δανιλέβσκις.

Ὁ ἀριστος γνώστης τῆς Ῥωσσοικῆς φιλολογίας M. de Vogué τάσσει τὸν Τολστόην εἰς τὴν αὐτὴν βαθμίδα μετὰ τοὺς μεγίστους συγγραφεῖς ὄλων τῶν αἰώνων, ὁ δὲ Τουργένιεφ ἀνευ φθόνου ἀπένειμεν αὐτῷ τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Ῥωσσοῶν ποιητῶν. Ὁ Δανιλέβσκις μάλιστα ὀνομάζει τὸν Τολστόην Ὀμηρον τῆς Ῥωσσίας. Πράγματι ὁ Τολστόης εἶνε εἰς τῶν ἐξοχωτάτων καὶ μεγαλοφρεστῶν ἀντιπροσώπων τῆς νεωτέρας Ῥωσσοικῆς φιλολογίας. Εὐθὺς τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἐν ἔτει 1825 δημοσιευθὲν διήγημα «Ἡ ἐπίθεις» διήγειρε τὴν προσοχὴν καὶ ἐφάνέρωσεν ἀμέσως τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ συγγραφέως. Ἀείποτε ἄραιότεραι ἀνεπτύσσοντο καὶ ἐξεδηλοῦντο αἱ σπάνια ἄρεται τοῦ ποιητοῦ ἐν τοῖς μετέπειτα ἔργοις αὐτοῦ, ἐξ ἧν ἐνταῦθα μνημονεῖομεν

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Ζ΄.

μόνον «τοὺς Κοζάκους», μέχρις οὗ ἐν ἔτει 1865 τὸ μυθιστόρημα αὐτοῦ «Πόλεμος καὶ Εἰρήνη» ἐξ αἰφνης ἐστερέωσε διὰ παντός τὴν φήμην τοῦ καὶ μεταφρασθὲν εἰς διαφόρους γλώσσας κατέστησε τὸν συγγραφέα ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ γνωστὸν καὶ προσφιλεῖ. Ἐν τῇ μυθιστορίᾳ ταύτῃ περιγράφεται ὁ Ῥωσσοικὸς βίος ἐν πολέμῳ

καὶ ἐν Εἰρήνῃ μετὰ θαυμασίας ἐναργείας, πλαστικότητος καὶ ἀληθείας. Ὁ ποιητὴς πραγματεύεται τὸ ἀξιωματικὸν ἐκεῖνο μέρος τῆς ἱστορίας τῆς πρώτης δεκαετηρίδος τοῦ παρόντος αἰῶνος μετὰ τοσοῦτο πλαστικῆς ἐναργείας, ὥστε νομίζει τις ὅτι βλέπει τὰ γεγονότα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐξελισσόμενα. Ἄγει ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, εἰς τὸ στρατόπεδον, εἰς τὰ νοσοκομεία, εἰς τὸ στρατιωτικὸν συμβούλιον, εἰς τὴν παράταξιν. Συγχρόνως ἀνελίσσει θαυμασίως ἀληθῆ καὶ ζωντανὴν εἰκόνα οὐ μόνον τοῦ αὐλικοῦ βίου καὶ τῶν αἰδοῦσάντων ἡγεμόνων, ἀλλὰ καὶ τῆς διαίτης, τοῦ βίου, τῶν ἡθῶν καὶ τῶν συνηθειῶν τῶν λοιπῶν τῆς κοινωνίας τάξεων. Εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν αἰδοῦσαν τῆς ὑποδοχῆς

ΚΟΜΗΣ ΛΕΩΝ ΝΙΚΟΛΑΙΕΒΙΤΣ ΤΟΛΣΤΟΗΣ.

της εύγενους δεσποίνης, ένδα η jeunesse-dorée και οι φιλόδοξοι νεανία συχνάζουσι περιγράφει ή μάλλον ζωγραφίζει τους κατοίκους των πόλεων, τους αγρότας, τα καπηλεία, τά δέσπρα, τας έκκλησίας. Το μυθιστόρημα δέν έχει κυρίως ήρωα, αλλά συνίσταται απλάς εκ περιγραφών του ρωσικού βίου, αλλά περιγραφών θανμασιών· μόνον έν όλίγοις προσώποις υπάρχουν τά ύγιή και τά άσθενή στοιχεία ένσεσαρκαμένα. Έν τω επιλόγω γνωρίζει ήμιν ό ποιητής τας ιδίας αυτού ήθικάς θεωρίας.

Τό δεύτερον μέγα του Τολστόη έργον έδημοσιεύθη κατά τά έτη 1875 μέχρι 1878 και όνομάζεται «Άννα Καρενιν.» Έν τούτω πραγματεύεται ό ποιητής τό θέμα του άπηγορευμένου έρωτος άφ' ενός, έτέρωθεν δέ τό του εύτυχούς οικογενειακού βίου και περιγράφει τας βαρυτάτας κινήσεις της ανθρώπινης καρδιάς μετά μεγάλης ψυχολογικής αληθείας. Έκ των λοιπών έργων

Ο ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

ΚΤΙΜΟ περισσότερο τας παρατηρήσεις των μεγάλων άνδρών παρά τά συμπεράσματά των. Οι μεγαλοφυείς νόες παρατηροῦσι μετ' άκριβείας και άσφαλείας· όταν δέ μάς έκδέσωσι τά ύπερ και τά κατά ενός ζητήματος δυνάμεθα ήμεις να ποιήσωμεν τό συμπεράσμα. Διατί όχι αυτοί; δά με έρωτήσωσιν. Απλάς διότι δέν έχω πολλήν πεποίθησιν περί της άπώλυτου άξίας ενός συμπεράσματος. Από τά αυτά διδόμενα έγώ σχηματίζω τοιαύτην κρίσιν και άλλος άλλην· είναι δέ δυνατόν να ήναι άμφοτέρα έναντία και άμφοτερα όρθα· καδ' όσον άφορά έκαστον άτομον, διότι υπαγορεύονται υπό των ιδιαιτητών μας περιστάσεων και ίδιουσγκρασιών ή συμμορφώνται προς αυτάς.

Δέν έννοώ με αυτά να καταστήσω τους συγγραφείς άναποφασίστους όλως διόλου. Τό τοιοῦτο δά ήτο ύπερβολή. Θέλω μόνον να είπω ότι δέν αγαπώ την ύπερβολικήν δογματικότητα.

Τά άνω έγγραφα ως εισήγησιν άραιοτάτων στίχων του Σακεσπήρου περί ζωής, ους άνέγνωσα πρό όλίγων ήμερών και έν οίς ό συγγραφεύς μάς λέγει πολλά χωρίς όριστικώς να μάς επιβάλλη τι.

Έν τω δράματι «Measure for Measure» ό Κλαύδιος, Βιενναίος εύπατρίδης, είναι καταδικασμένος εις θάνατον, ιερομόναχος δέ τις (ό όποιος είναι αυτός ό δοδξ της Βιέννης μετημφισμένος) ζητεί να τον παρηγορήσει παριστών τό μάταιον της ζωής:

«Δούξ (μετημφισμένος). Έλπίζεις έτι να σοι άπονέμη χάριν ό Άγγελος;»

(Ό Άγγελος είναι άρχων εις όν ό δοδξ κατά την άπουσίαν του ένεπιστεύθη την έξουσίαν).

Κλαύδιος. Τό μόνον φάρμακον των δυσυχών «είν' ή έλπίς. Έλπίζω όθεν έτι «να ζήσω, κ' είμαι έτοιμος διά «τόν θάνατον.

Δούξ. «Τόν θάνατον μελέτα «μόνον· και εις αυτόν ή την ζωήν «λάβης, άμφοτερα δά σοι φανώσιν «ήδότερα. Την πλανεράν ζωήν «όπως σοι λέγω προσαγόρευσον. «Έάν σε χάσω δέλω χάσει τί, «όπερ ζητούσι να φυλάξωσιν «άφρονες μόνον. Είσ' άδύνατος

του Τολστόη αναφέρονμεν ένταῦθα μόνον τά εξής: «Νη- «πότης, παιδική ήλικία και νεότης,» «Οικογενειακή ευ- «τυχία, και τό πεντάπρακτον δημώδες δράμα «Η δόναμις «του σκότους», όπερ είνε γνησίως καλλιτεχνικόν έργον «ύψιστης φιλολογικής άξίας.

Ό κόμης Δέων Νικολάιεβιτς Τόλστοι έγεννήθη τη 9 σεπτεμβρίου (28 αύγουστου) του έτους 1828 έν Τιάσ- «ναία Πολιάνα έν τω κυβερνειω Τούλα. Έν ήλικία «έννεα έτών άπώλεσε την μητέρα του και ήχθη εις «Μόσχαν προς την θείαν του. Έν τω πανεπιστημίω της «πόλεως Κασάν έσπούδασε τά νομικά και ανατολικάς «γλώσσας. Τω 1851 εισήλθεν έν Καυκάσω εις την στρα- «τιωτικήν ύπηρεσίαν, μετέσχε του Κριμαϊκού πολέμου ως «άζιωματικός και μετά τό πέρας του πολέμου άπεχώρη- «σεν εκ της στρατιωτικής ύπηρεσίας, έκτοτε δέ διατρίβει «μέχρι σήμερα έν τω κτήματι αυτού Τιάσσναία Πολιάνα.

Αλέξης Μαρκώβ.

«πνοή (ή δοῦλη των έλαφροτέρων «μεταβολών της ατμοσφαιρας) ήτις «τήν κατοικίαν έν ή διαμένεις «ως τύραννος άνηλεώς μαστίζεις. «Είσαι ό γέλωσ του θανάτου, δν «πάσαι σου αι προσάθειαι κ' οι κόποι «συντείνουιν ν' άποφύγης, κ' έν τούτω «πάντοτε τρέχεις προς άπάντησιν του. «Ευγένειαν δέν έχεις· άπασαι «αι ιδιότητές σου θεωρείς «ετυχάνουσιν από άπόλυτον «ευτέλειαν. Άνδρείαν δέν κατέχεις «διότι άρπετοῦ ποτακωτάτου «τρέμεις τό δηλητήριο. Η μόνη «ανάπανσις σου ήν' άκαταπαύτως «ζητείς και προκαλείς είναι ό όπνος, «και έν τούτω δ' θάνατος ό έμπνεί «φρόνον δεινόν — ένφ' δέν είναι άλλο «ή τό αυτό. Ατομικότητα «δέν έχεις· συντηρείς από μυρίας «ύλας ός ό κοινοτός γεννά. «Και θετική δέν είσαι, άλλας «λαμβάν' ή φυσιογνωμία σου «με την σελήνην άλλοκότους. Πλοῦτον «δν έχεις, πάλιν πένης είσαι, «διότι όπως όνος οδ ή βάχης «άκούει από χρυσοῦ φοροίον μέγα «φέρεις τους δυσκινήτους θεσμοῦς σου «μέχρι συντόμου διαστήματος «και σ' έλαφρώνει ό θάνατος. Οδδένο «φίλον πιστόν εδρίσκεις φς αυτά «ετα σπλάγγνα σου εισέτι άτινα «πατέρα σ' όνομάζουσι, τό πλάσμα «αυτου του σώματός σου, καταφάνται «τόν άδρανή κατάβρουν, την άργήν «ποδάγγραν διά την βραδύτητα «αμεί' ής σε τελειώνουιν. Ούτε νέος, «ούτε πρεσβύτες είσαι — χανωμένος «άμφοτέρ' άνειρεύεις φς έν όντω «άπογευματινῶ. Διότ' ή φίλη «νεότης σου παρέρχεται ταχέως «κ' εις τό παραλυμένον γήρας φθάνει. «Εάν δέ τότε είσαι πλούσιος «και γέρον, ούτε ζωτικότητα «έχεις, οδδέ αισθήματα, οδδέ «φύσιν, οδδ' άραιότητα δι' έν «να ήν' ευχάριστος ό πλοῦτος σου. «Λοιπόν τί έχεις αυτή ή ζωή

«όπερ σ' έλπιει έτι; Και έν τούτοις «κρύπτει ακόμη ή ζωή μυρίους «θανάτους, τον δε θάνατον φοβείσαι «όστις αυτός άπαντας έξισοί.»

Ό Κλαύδιος διά την στιγμήν φαίνεται παρηγορη- «θεις τελείως και άπαντῶ,

«Τας ταπεινάς ευχαριστίας μου «δέχθητε. Την ζωήν ζητών, ως βλέπω, «θρησθε θάνατον, κ' έν τω θανάτω «ζωήν εδρίσκω. Τό λοιπόν έλθέτω!»

Η παρηγορία όμως αυτή διαρκεί όλίγον. Μετά «τινας στιγμάς παρουσιάζεται ή αδελφή του Κλαυδίου «Ισαβέλλα ήτις τω λέγει ότι πρέπει να προετοιμασθή «διά τον θάνατον διότι αι παρά τω Διοικητή προσπάθειαι «της απέβησαν μάταιαι, ή μάλλον αυτή τας θεωρεί μα- «ταίας διότι προκρίνει μυρίους θανάτους και δι' εαυτήν «και διά τον αδελφόν της παρά να παραδεχθή τον άτι- «μον όρον τον προταθέντα υπό του Διοικητου — χάριν «υπερ του αδελφου άντι της τιμής της αδελφής. Πλήρης «αγανακτήσεως διηγείται εις τον αδελφόν της τά κατά «την συνέντευξίν της μετά του Διοικητου, αλλά μετ' «άνησυχίας βλέπει ότι δέν τω προξενούσι την έντύπωσιν «ήν περιέμενε. Τούναντίον ό Κλαύδιος, όστις πρό μι- «κρού περιεφρόνει την ζωήν, άντι να άρνηθή πάσαν «τοιαύτην δυσίαν εκ μέρους της αδελφής, άκουμβά επι «της προταθείσης έλπίδος ως ναυαγών επί συντετριμμέ- «νου ζόλου και παρακαλεί και έξορκίζει αυτήν να τον «σώση άντι πάσης δυσίας. Αλοίμονον! ποῦ είναι τώρα «έκείνοι οι φράσι λόγοι του υποτιθεμένου ιερομονάχου «περί της «πλανερās ζωής» ήν οι άφρονες μόνον «ζη- «τοῦσι να φυλάξωσιν,» ή «άδύνατος πνοή ήτις την «κατοικίαν έν ή διαμένει ως τύραννος άνηλεώς μαστί- «ζει», «ό γέλωσ του θανάτου δν πάσαι της αι προσπά- «θειαι κ' οι κόποι συντείνουιν ν' άποφύγη κ' έν τούτω «πάντοτε τρέχει προς άπάντησιν του;» Φευ οι καλοί «έκείνοι λόγοι άπληδον πολύ, πολύ μακρά· έλησημονή- «θησαν ολοτελώς· απέθανον ζήσασαι τον σύντομον «βιον, δύο, τριών στιγμών, πασάν των φιλοσοφικών «παραμυθιών — και ό άπληπισμένος Κλαύδιος, όστις «βλέπει ήδη τό μέλαν φάσμα του θανάτου ενάπιόν του «προτείνει άπονενομημένην ικεσίαν υπέρ ζωής, υπέρ ζωής «άκόμη και άτιμου και μεστής αισχύνης. Η αδελφή «του τω παριστάνει τό αισχρόν, τό αδύνατον της λυτρώ- «σεως του, αλλά ή φωνή της λογικής και της τιμής δέν «φθάνει πλέον μέχρι της τεθορυβημένης εκείνης ψυχής «εις την όποιαν, πλήρη του τρόμου του Άγνώστου, πάσαι «αι συνδηκταί των ανθρώπων φαίνονται μικραί, φαίνονται «άνόητοι. Κατ' άρχάς προσπαθει διά τινων άνισχύρων «έπιχειρημάτων να πείση την αδελφήν, αλλά τάχιστα «περιφρονεί αυτά και προσέρχεται εις την άπλην, την «μόνην, την αληθή λογικήν του ανθρώπου του όποιου «δύει ή τελευταία ήμέρα — «Φυκτός είναι ό θάνατος,» «λέγει..

Ισαβ. Και μουρά ζωή κατεχουμένη «Κλαύδιος. Αλλ' όμως ν' αποδάνη τις! και να «εύπαγη εις τό άγνωστον να κείται «έν τη ψυχρή άνασθησά και «να σήμεται και να μεταβληθή «εις άμορφον πηλόν ή ζωσα φάσις! «Τό πνεῦμα να παραδοθή εις ρεύμα

«πύρινον, ή εις ύλην παγετώδη, «σκληράν· ή εις άνέμους άοράτους «να σπράχνεται και να ταλαιπωρηται «όπο τυφλής, άεικινήτου βίας, «όλόγυρα της κρεμασμένης σφαιρας, «ει των χειροῦτων χειροῦτων να γίνη — «ως φαντασία άχαλίνωτος «και όποτος εικάζει κάποτε — «σικιά τυραννοῦμένη, γοερῶς «άθρηνοῦσαι! Ό την φρίκην υπερβαίνει! «Η έπιμονωτέρα διαρκεί «και ή μουσικωτέρα ήν πικραίνουιν «γήρας, πένια, φυλακή και νόσος, «είναι φαιδρος παράδεισος προς όσα «άπό τον θάνατον φοβούμεθα.»

Οδδε επιλογον χρειάζονται αι δύο αυται περικοπαι του Σακεσπήρου, οδδε κρίσεις. Ό μεγας δραματοῦργος μας παρεστήσε την ματαιότητα της ζωής και την αξία αυτής, και χωρίς να όρίση τίποτε, χωρίς να άποφασισή, μας άφισεν άφθονον ύλην να σκεφθόμεν και να κρίνωμεν.

Μια μόνη παρατήρησις επιβάλλεται. Οι φόβοι του Κλαυδίου δά φανώσιν ίσως μεσαιωνικοί. Οι άόρατοι άνεμοι όστινες σπράχνουσι και ταλαιπωροῦσι τά πνεῦματα όλόγυρα της κρεμασμένης σφαιρας, ίσως κάμωσι τινάς να μειδιάσωσιν. Αλλά δέν πρόκειται περί του είδους των ένδοιασμών του Κλαυδίου· πρόκειται περί της ύπάρξεως των ένδοιασμών αυτής καδ' εαυτής. Η ιδέα του τέλους, αναμφιβόλως, παρουσιάζεται με φόβητρα διαφορετικά εις τον νοῦν του άνεπτυγμένου άνδράπου. Αλλα φαντάσματα άντανακλώσι τας άπαισίους των μορφάς έν τω κατοίτητω της ψυχής του. Ουχ ήττον όμως σικαί και φόβοι — ει και άλλης φύσεως — περιβάλλουσι και πλανώσι τό πεφωτισμένον πνεῦμα του ως δεισιδαίμονες σικαί και φόβοι βασανίζουσι τό σκοτεινόν πνεῦμα του Κλαυδίου.

Ημεις οι Έλληνες έχομεν την ματαιότητα ή την φιλοτιμίαν να δέλωμεν πάντοτε να φερωμεν εις όλα και τους δικούς μας μέσα. Έν μερει επιπρεαζόμενος υπό της έξεως αυτής, έν μερει παροτρυνόμενος υπό της αναλογίας σκέψεως δά κλείσω τό άρθρον μου αντιγράφων όλίγας γραμμάς από ένα Νεκρικόν διαλόγον του Λουκιανου:

«Διογ. Τούτον οῦν τον υπέργρηρον έρέ- «σθα βοῦλομαι. Τι δακρύεις τηλικούτος άποθανών; «τι άγανακτείς, ά βέλτιστε, και ταῦτα γέραν άριγμένοι; «ήτου βασιλεύς τις ήσθα;

«Πτω. Οδδαμάς. «Διογ. Αλλά σατράπης; «Πτω. Οδδε τούτο.

«Διογ. Άρα οῦν έπλούεις, είτα άνιῶ σε τό πολ- «λήν τρυφήν άπολιπόντα τεδνάσαι;

«Πτω. Οδδέν τιοιούτον, άλλ' έτη μέν εγεγόνειν «άμφι τά ενενήκοντα, βιον δε άπορον από καλάρμου «και όρμας είχαν έξ υπερβολήν πτωχός δν άτεκνός τε «και προσέτι χωλός και άμυδρόν βλέπων.

«Διογ. Είτα τοιοῦτος δν ζην ήθελες; «Πτω. Ναί· ήδδ γάρ ήν τό φῶς και τό τεδνάσαι «δεινόν και φευκτέον.»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Φ. ΚΑΒΑΦΗΣ.

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΡΙΠΙΔΙΩΝ.

Ο απολελυμένος Ζέφυρος ήρπασεν από της κοιμημένης Ψυχής εν φίλημα. Υπό του Έρωτος, του έξοργισθέντος συζύγου, συλληφθείς και με τον θάνατον απειλούμενος, εξέφυγεν εκ των έκδικητικών χειρών, αφήκεν όμως εν αυταίς

την μίαν εκ των πτερόγων του κατά την πάλην. Ήδη ο Ζέφυρος, εκάθητο, πονών εκ της πληγής του και παραπονούμενος, εν τήροδωνι κεκρυμμένος, και ούδεμία πνοή άνέμου έφερετο όπως αναζωογονήση την υπό του φόβου λιπόθυμον και αναισθητον εν ταις άγγαλαις του συζύγου πεσούσαν Ψυχήν. Έν άμυχναία περιέστρεφεν ο Έρωσ τα βλέμματα εις τα περίξ, — άλλ' ούδαροϋ ύδαρ, ούδαροϋ δροσιστική αδρας πνοή! Τότε ένεδυμήθη την πτέρυγα του Ζεφύρου, ην εκράτει εν τή χειρί, και εκίνησεν αυτήν πρό του προσώπου της λιποθύμου έρωμένης: Ούτω εύρέθη το πρώτον ριπίδιον! —

Ο άφραϊός ούτος μύθος, όστις εύρέθη γεγραμμένος επί ένός άρχαίου ριπίδιου ισπανικής καταγωγής ένέπνευσεν εις την Γερμανίδα κυρίαν Φρέϋδορφ εύφυές τι ποιημάτιον, όπερ άνέγνωμεν επί τών άκτίων ένός ύπ' αυτής έξωγραφημένου ριπίδιου έν τή εκδέσει της Καρλσρούης. Θα ήτο δε ήμίν, τή άληθεία, λίαν εύάρεστον, αν αι εύμενείς ήμών άγαγνώστρια ειχον την καλωσίην ν' άρκεσθώσιν εις την ποιητικήν ταύτην ύποδηλωσιν περι της άρχης και καταγωγής του ριπίδιου. Διότι, διά νά εύρωμεν την άληθινήν και ιστορικήν άρχήν του ριπίδιου, θά ήναγκαζόμεθα ν' αναδράμωμεν εις παναρχαίους χρόνους — εκεί ένθα το βλέμμα χάνεται εις το άμυδρόν λυκόφως προϊστορικής έποχής.

Βέβαιον εινε ότι αι τροπικά χωράι ύπήρξαν ή πατρις του ριπίδιου, ώσαύτως δε βέβαιον, ότι ως πρώτονπον αυτού έχρησίμευσε το φύλλον του φοίνικος. Αί εικόνες

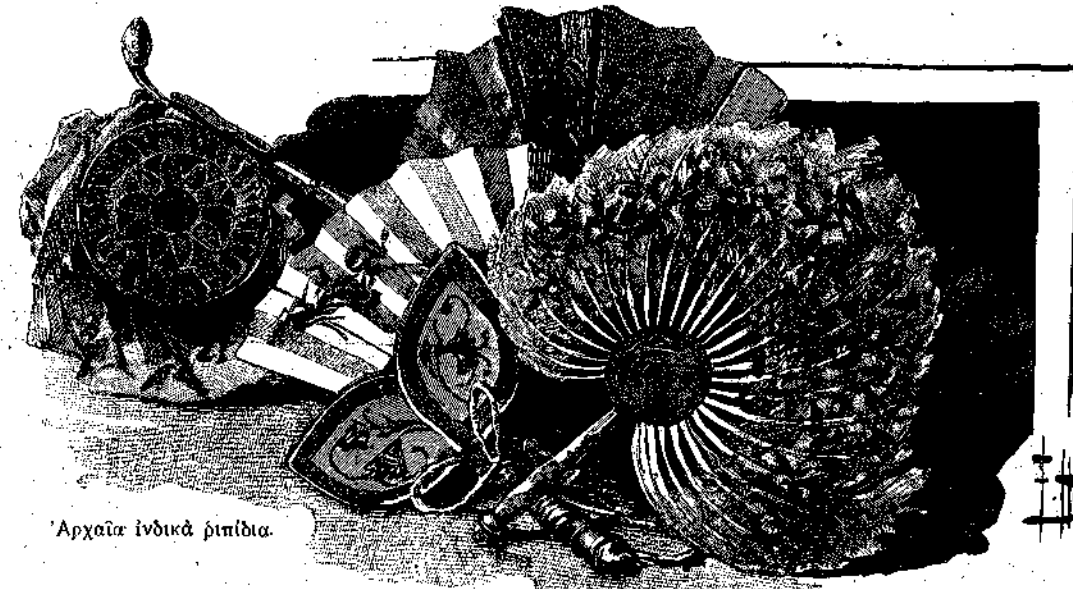
έκειναι, αίτινες διηγούνται ήμίν τά κατορθώματα τών παναρχαίων δυναστών της Αιγύπτου, ώσαύτως δε αι άνάγλυφοι πλάκες της Νινευί και της Βαβυλώνος μαρτυροϋσιν ήδη και τότε την χρήσιν του ριπίδιου. Ένωσείται ότι ο Φαραώ δεν εκίνει ιδιοχείρως το ριπίδιον, όπως οϋδ' ο Ίνδος Rajah τών ήμετέρων χρόνων. Άπ' εναντίας, βλέπομεν το θριαμβικόν άρμα ή τον θρόνον του μονάρχου περιβαλλόμενον υπό ύπηρετών, οίτινες κρατοϋσι και κινούσι μεγάλα ριπίδια προσηρμοσμένα εις μακράς ράβδους. Έκ τών εικόνων εκείνων φαίνεται ότι τά ριπίδια ταύτα άπετελούντο εκ μεγάλων πτερών κατ' απομίμησιν της άναστειταμένης οδράς του ταϋ. Πλήν τών μεγάλων τούτων ριπίδιων ύπήρχον έν χρήσει και μικρότερα άνεμιστήρια συνιστάμενα έξ ένός μόνου μακρολέπτου πτεροϋσανου και μιας λαβής. Ότι και αι γυναίκες τών άρχαίων Άθηνών πλην της θολίας και του κατόπτρου ειχον παραλάβη και το ριπίδιον ως άπαραίτητον καλλωπιστικόν έργαλείον, διδάσκόμεθα εκ πολυαρίθμων άγγείων, έφ' ών βλέπομεν έξωγραφημένας άρχαίας Άθηναίας τοσοϋτον χαριέντως κινούσας το ριπίδιον ως αν ει ήσαν σημερινά Γαλλίδες ή Ίσπανίδες. Τά

Ριπίδια εκ Σαμίας, Κίνας, Τύνιδος.

ριπίδια δε ταύτα έχουσι κατά το πλείστον φοινικοειδές σχήμα. Άπό τών χρόνων του ρωμαϊκού πολιτισμού, καδ' έν το ριπίδιον ένέπεσε βεβαίως και εις τας χείρας τών κομψών και άβροδιαίων κυρίων της έποχής τών αυτοκρατόρων, καδ' όλόν τον μεσαιώνα, μέχρι τών ήμερών ήμών το ριπίδιον δεν έπαυσε νά εινε άναγκαίον έργαλείον του γυναικειού κόσμου. Άλλά μέχρι του έσχάτου μεσαιώνος, το ριπίδιον ειχε πάντοτε στερεάν λαβήν.

Εις οϋδένα έπήρχετο ή ιδέα της κατασκευής πτυκτου ριπίδιου με κινητάς άκτίνας. Προς διευκόλυνσιν της κινήσεως του ριπίδιου έχρησίμευε κατά τον μεσαιώνα ή ιδιαίτερα εκείνη κατασκευή, ην παρατηρούμεν εις τά ριπίδια τών Ένετίδων γυναικών: το φύλλον δηλαδή του ριπίδιου, ως επί το πλείστον

Άρχαία ίνδικά ριπίδια.

Ιαπωνίας, Κίνας. Έκ τών σημερινών Ίνδιών.

Ότι εκ Βενετίας πρώτον διεδόθη έν Εύρώπη το σχήμα τούτο, σημαίνει ότι ή πρώτη αυτού άρχή πρέπει νά ζη-

Ριπίδια διά την θερμάστραν.

Ριπίδια εκ Κίνας, Κεντρίας Άφρικής, Ίνδιών, Νήσων Φιδγι, Σανσιβάρης.

πλουσίως με ποικίλα κεντήματα ή ζωγραφίας κεκοσμημένον, ήτο προσηρμοσμένον εις μίαν ράβδον και εκρέματο πλαγίως, ούτως ώστε άπετέλει μικράν τινα σημαίαν.

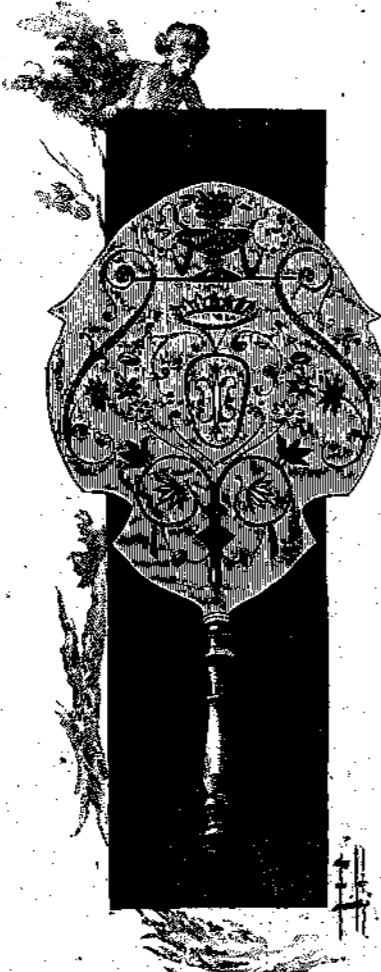
τηδή έν Ανατολή, και πράγματι αι Ίνδια παρέχουσιν ήμίν και σήμερα ριπίδια παραλληλίου σχήματος, έν οίς μόνη ή σημαία, άποτελουμένη εκ πτερών, έχει μάλ-

Ριπίδια ζωγραφηθέντα υπό G. Schönleber.

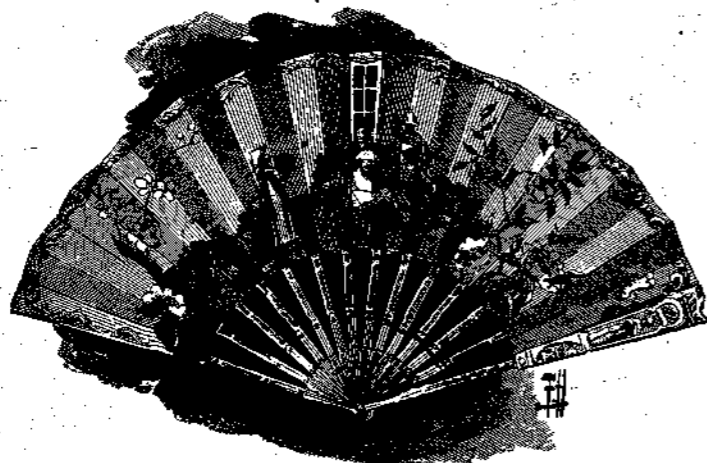
λον τὸ σχῆμα, πελέκως, ἢ θέσις ὄμως αὐτῆς καὶ ὁ τρόπος τῆς κινήσεως (διὰ περιστροφῆς περὶ τὴν ράβδον) ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ τῶν Ἑνετίδων. Καὶ ἐν τῇ νήσῳ Σανσιβάρ, ἥτις ἔλαβεν ἰσχυρὰν ἐξ Ἰνδιῶν ἐπίδρασιν, ὑπάρχουσιν ὁμοία ριπίδια.

Ἀφοῦ ἐπὶ Μαζαρίνου ἤρχισαν αἱ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Ἀσίαν σχέσεις τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς «Compagnie des Indes» καὶ ἄλλων ἐμπορικῶν ἐταρειῶν, τότε μόνις μετ' ἄλλων προϊόντων τῆς Κίνας καὶ τῆς Ἰαπωνίας εἰσῆχθη παρ' ἡμῶν καὶ τὸ ριπίδιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σήμερον πάντες γινώσκουμεν καὶ τὸ ὁποῖον σκεπτόμεθα, ὅταν προφέρωμεν ἐν γένει τὴν λέξιν «ριπίδιον», — ἐκεῖνο δηλαδὴ τὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀρέσκειαν συμπτυσσόμενον ἢ ἀναστατανύμενον κατασκευάσμα, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐξ ἀκτινοειδῶς διατεταγμένων καὶ συνδεμένων ραβδίων, ἅτινα ἢ πρὸς τὰ ἄνω εὐρυνόμενα ἀποτελοῦσι μόνον τὴν κινουμένην καὶ ἀερίζουσαν ἐπιφάνειαν, ἢ χρησιμεύουσιν ὡς ἰκρίωμα ἐφ' οὗ προσαρμόζεται φύλλον μεταξωτοῦ ὑφάσματος, ἢ περγαμνῆς, ἢ χαρτίου κτλ. Τοιαύτη συσκευή, τοσοῦτον εὐμεταχειρίστος καὶ πολὺ καταλληλοτέρα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ριπίδιου, ἐννοεῖται ὅτι ταχέως παρηγκάνισε τὸ ἀκίνητον καὶ δυσμετακόμιστον ἐκεῖνο φοινικοειδὲς ἐργαλεῖον. Ἐν τοῦτοις ὅμως ἐν λείψανον αὐτοῦ ἐπανήγαγεν εἰς φῶς ὁ σημερινὸς συρμός, κατ' ὃν αἱ κυρίαί πολλαχοῦ μεταχειρίζονται τὸ φοινικοειδὲς φύλλον ὡς ἐλαφρὸν θερινὸν ριπίδιον.

Ἰταλικὸν ρυθμὸν Barock.

Ὅπως ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν, τῇ Σινικῇ καὶ τῇ Ἰαπωνίᾳ, οὕτω καὶ ἐν Γαλλίᾳ κατ' ἀρχὰς τὰ πτυκτὰ ριπίδια ἐνέπεσον εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀνδρῶν. Εἰς ἡμᾶς φαίνεται σήμερον ὀλίγον τι γελοῖον, ὅταν φανταζόμεθα τοὺς μεγάλους κυρίους τῆς αὐλῆς Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου τετάρτου μετ' ἀκκισμάτων κινούντας χαριέντως τὸ ριπίδιον. Ἄλλ' ἢ ἀπρέπεια αὕτη κατενοήθη ταχέως καὶ τὸ ριπίδιον ἐκτοτε ἔμεινε ἀδιαφιλονίκητον κτῆμα τῆς γυναικείας χειρός. Ἀλλὰ κόσμημα ὃν καὶ αὐτὸ ὑπετάχθη φυσικῶ τῷ λόγῳ εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Μόδας, καὶ κατεδικάσθη, ὅπως ἡ ἐνδυμάσια καὶ ὁ γυναικεῖος ἐν γένει κόσμος, νὰ συμμορφωθῆται πρὸς πᾶσαν ἰδιοτροπίαν τῆς κυριαρχου ταύτης. Ἐνταῦθα ἀναφέρομεν διὰ βραχυτάτων

Ριπίδια ρυθμὸν Rokoko κινεζικῆς μμηήσεως.

τὰ κυριώτατα μόνον χαρακτηριστικὰ τῶν μεταβολῶν καὶ μεταμορφώσεων, ἃς ὑπέστη ὑπὸ τοῦ συρμοῦ τὸ ριπίδιον: Τὰ πρῶτα ἐν Εὐρώπῃ κατασκευασθέντα πτυκτὰ ριπίδια ἀνταπεκρίνοντο ἐντελῶς πρὸς τὰ κινεζικὰ αὐτῶν πρότυπα, ἦσαν μικρά, ἐξ ἐλεφαντόδοντος ἐξεργασμένα καὶ βερνικωμένα, κατ' ἀρχὰς μὲν κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἀσιατικῶν εἶτα δὲ ἰδιορρυθμῶς κεκοσμημένα. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ηὔξανετο τὸ μέγεθος αὐτῶν καὶ ὡς κυρίως ἀερίζουσα ἐπιφάνεια ἐναρμόζεται τὸ ἐξ ὑφάσματος φύλλον· ἀλλὰ τὸ ἰκρίωμα τοῦ ριπίδιου τρεῖς εἰσέτι τὸ ἀρχικὸν κλειστὸν σχῆμα του· ἢ διακόσμησις αὐτοῦ δὲν ἐκτείνεται μέχρι τῶν ἀκτίνων ἀλλὰ περιορίζεται εἰς ὀλόκληρον τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τοῦ ριπίδιου ἀποτελοῦσα μίαν ἐνιαίαν εἰκόνα. Ἀριστοτεχνήματα τοῦ εἶδους τοῦτου, ἐκ ζάμβυκος (μαργαριταρορίζας) ἐξεργασμένα μετ' ἐπιστρώματος ποικιλοχρώμου χρυσοῦ παρήγαγεν ἡ Γαλλία τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ δουκοῦ Φιλίππου τῆς Ὀρλεάνης καὶ τῆς ἡγεμονίας Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου πέμπτου. Βαδμηδὸν ὄμως ἡ διακόσμησις αὐτῆ τοῦ ριπίδιου ἔλαβε κατ' ἀπαίτησιν τοῦ συρμοῦ εὐρύτεραν ἔκτασιν καὶ τελευταίαν ἀνάπτυξιν, οὕτως ὥστε ἐκάστη ἀκτίς τοῦ ριπίδιου ἀπῆτει ἰδιαίτεραν καλλιτεχνικὴν ἐπεξεργασίαν. Ὁραϊστάτα καὶ κομψότατα καλλιτεχνήματα τοῦ εἶδους τοῦτου παρήγαγεν ἡ ἐποχὴ Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου ἔκτου, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς πρώτης αυτοκρατορίας τὰ ριπίδια ἤρχισαν νὰ κατασκευάζωνται μὲ λεπτοτάτας ἀκτίνας

καὶ λιαν περιωρισμένα φύλλα, οὕτως ὥστε φαίνονται ἰσχνότατα καὶ ἐκτάκτως λεπτοσκελῆ. Ἐξαιρετὰ καὶ μετ' ἐξόχου καλασθησίας ἐξεργασμένα ριπίδια ἐγίνοντο ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου. Τὰ ἀριστα ριπίδια κατασκευάζοντο ὑπὸ ἱκανωτάτων τεχνιτῶν, πρὸς καλλιτεχνικὴν δὲ διακόσμησιν τῶν φύλλων παρελαμβάνοντο οἱ ἀριστοὶ ζωγράφοι.

Ὅπως ἐξηγεῖται ὅτι καὶ σήμερον εἶσι οἱ Παριῖσιοι εἶνε σχεδὸν ἡ μόνη πόλις τοῦ κόσμου, ἐν ἣ κατασκευάζονται πάντα τὰ ὑπὸ καλλιτεχνικῆν ἐποψίν ἀριστα τοῦ εἶδους τοῦτου προϊόντα τῆς τέχνης, εἰ καὶ τὰ μεγάλα τῆς Βιέννης ἐργοστάσια ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἀμιλλῶνται οὐχὶ ἀνευ ἐπιτυχίας πρὸς τὰ τῶν Παρι-

σίων, καὶ ὑπάρχει ἰδιαίτερός τις Βιενναῖος ρυθμὸς ριπίδιων, διακρινόμενος διὰ κομψοτάτων καὶ χαριεστάτων ἐφευρέσεων ἐν τῇ διακοσμήσει καὶ ἐξεργασίᾳ. Πλὴν τούτου ἡ Αὐστρία παράγει ἐξαιρετὸν ὑλικὸν διὰ τὴν τεχνουργίαν τῶν ριπίδιων, ὡς λ. χ. ζῶλα λεπτοτάτης ποιότητος, διὸ τὰ αὐστριακὰ ριπίδια ἀπέκτησαν, ὅπως καὶ τὰ ἰσπανικά, δικαίωμα ἰθαγενείας ἐν ταῖς μεγαλειτέραις ἀγοραῖς τῆς Εὐρώπης. Καὶ ἡ Γερμανία ἔκαμε κατὰ τὰ

τελευταῖα ἔτη ἱκανὰς προόδους ἐν τῇ μηχανουργίᾳ τῶν ριπίδιων, ἀλλ' οὐδαμῶς δύνανται νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἀμιλλαν πρὸς τὴν Γαλλίαν, ἥτις παράγει τὰ ἀριστα, ὡς εἶπομεν, τοῦ εἶδους τοῦτου προϊόντα τῆς τέχνης.

Πρὸς προαγωγὴν τοῦ κλάδου τοῦτου τῆς βιομηχανίας ἐν Γερμανίᾳ σκοπὸν εἶχε νὰ συντελέσῃ καὶ ἡ ἐσχάτως ἐν Καρλσρούῃ γενομένη ἐκδοσις ριπίδιων, ἐξ ἧς παρελάβομεν τὰς ἀνωτέρω παρατεθείσας εἰκόνας.

ΑΠΟ ΣΚΩΜΙΟΥ ΕΙΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΝ.

(Συνέχεια.)

Μέρος Α΄.

Δούκισσα Ἑλένη ἐρείδεται ἐπὶ ἀνακλίντρου ἐν τινι αἰθούσῃ τῶν Ἀνακτόρων· παρ' αὐτὴν ἡ Πριγκίπισσα τῆς Ἀντιοχείας καὶ ἡ Κόμησσα τῶν Σαλώνων ἀδημονοῦσιν ἐπὶ τῇ μελαγχολίᾳ, ἥτις τήκει αὐτὴν καὶ παντοῖα μηχανῶνται, ὅπως διασκεδάσωσιν αὐτὴν, ἀλλ' ἡ Δούκισσα ἀπαντᾷ,

Παρήλθον πλέον δι' ἡμᾶς οἱ εὐδυμοὶ τῆς ἡβῆς χρόνοι, ἐλευκάνθην βαδμηδὸν ὑπὸ τὸν φόρτον δυσβαστάκτου στέμματος, καὶ φυσικῶς ζοφούνται πάντα περίξ μου, ἐνόσφ πρὸς τὴν νύκτα τὴν ἀτέρμονα βραδέως προσεγγίζω.

Κόμησσα. Οἷα ἔκφρασις! Τὸ ἡμῶν τοῦ βίου διανύσασα, καὶ εἰς τὸν κολοφῶνα ἱσταμένη νῦν τῆς δόξης καὶ ἰσχύος, ἀπεκόμισας τὰς εὐλογίας τῶν λαῶν σου, ἀμοιβὴν γονίμου παρελθόντος καὶ ἀνέφελον ὄρας τὸ μέλλον.

Δούκισσα. Στέμμα, φίλη, φέρεις σὺ τὰς εἰκοσιν ἀνοίξεις, ἀν' ὑπέκλεψαν τὰ ῥόδα πάντα αἱ φαυραὶ σου παρειαί, τὰ ὄροσερά σου χεῖλη γέλας ἀδολος ἀπαύστως στέφει, καὶ ἀστράπτει φωταυγῆς ὁ μέλας ὀφθαλμὸς σου.

Κόμησσα. Τόσας ἔχομεν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Πλάστην ἀφορμᾶς. Παράδεισος ὁ κόσμος καὶ τρισόλβιοι οἱ ἐν αὐτῷ τρυφῶντες.

Πριγκίπισσα. Τῆς φαυρότητος καὶ εἰς ἡμᾶς μετὰδος ταύτης· ἄσματα γνωρίζεις τόσα. Ἡ γλυκεῖά σου φωνὴ καὶ δέλγει καὶ πρᾶννει.

Κόμησσα. Προδουμότητα· ἀλλ' ἡ Γαληνοτάτη; Ἐπινευσάσης καὶ τῆς Δουκίσσης, ἡ Κόμησσα Θάμαρ ἄδει τότε πρὸς τὴν βάρβιτον τὸ ἐξῆς ἡδιστον ἔσμα.

Ἀγέρωχοι χαροῦσι σταυροφόροι ὑπὲρ κοιλάδας καὶ ὄρη, οὐδὲ φλογμοὺς φοβοῦνται οὐδ' ἐρέβη. Χρυσοῦς ὁ θῶραξ ὡς ἀστὴρ μαρμαίρει, ἀλλ' ἕκαστος θυμῆρες σῆμα φέρει τὰ χρώματα τῆς κόρης, ἦν λατρεῖται.

Ἀειθαλεῖς τροπαίων δάφνας δρέπει, ἄχρὰ τὰ πλήθη ἀκαδέκτως τρέπει καὶ δι' αἰμάτων τὰς ἐρήμους δεβει. Ἐπὶ πτωμάτων διαβάς μυριάων, κρεμᾷ εἰς τὰς ἐπάλξεις τῶν φρουρίων τὰ χρώματα τῆς κόρης, ἦν λατρεῖται.

Εἰς τῆς Συρίας τὰς φαυράς ὁάσεις, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς νεκρᾶς θαλάσσης εἰς πόθος ὑπὲρ πάντας πρυτανεβει, πόθος ἀπάτου εὐφροσύνης πλήρης, πόθος φοιτῶν ἀπαύστως ἐν ὄνειροις, εἰς ἀσπασμὸς τῆς κόρης, ἦν λατρεῖται.

Ὁ τάφος ἐλυτρώθη τοῦ Σωτήρος, περιδοξὸς ἐπέστρεψεν ὁ ἦρω, ἰδοὺ πρὸ τοῦ Μεγάρου ἀφίπτευει. Τὰ πλήθη νίκης ἄδουσι παιᾶνα, καὶ τὸν λαμπρὸν ἀμείβει Μεγιστάνα εἰς ἀσπασμὸς τῆς κόρης, ἦν λατρεῖται.

Ἄλλὰ τὸ θυμῆρες ἄσμα, ἀντὶ πάσης βελτιώσεως, ἐπιτείνει ἀπ' ἐναντίας τὴν δυσθυμίαν τῆς Δουκίσσης, ἥτις ἀπομακρύνει εὐσχήμως τὴν Θάμαρ, ἐρωτημένη δὲ ὑπὸ τῆς Πριγκίπισσης τί ἔπαισεν ἢ τλήμων, ἀπαντᾷ,

Μίαν ἔχυσε σταγόνα εἰς τὸ πλήρες ἤδη κύπελλον, καὶ τὸ ἐφ' ὅλα ἔτη ἀθροίζομενον εἰς τὴν ψυχὴν μου ἄλγος ἀκατάσχετον μὲ κατακλύζει τέλος.

Πριγκίπισσα. Ἄν ἐγγῶρίζον, παρηγορίαν ἴσως ἠδυνάμην πῶς

Δούκισσα. Μετὰ τῶν Φράγκων συνεδέδην πρὸ πολλοῦ, ἀλλ' Ἑλληνίς γνησία μένα πάντοτε, καὶ δευτερογενὲς οὐδὲν ἀνιῶνται τὸ δουλὸν γένος πρὸ ἐμοῦ ἀισθάνομαι τὴν ὕβριν ὡς ἴδιαν.

Πριγκίπισσα. Ἐχεις δίκαιον Ἡ ἀτυχῆς ἐκεῖνη ἐλησμένησε· πλὴν σύγγνωδι.

Δούκισσα. Βεβαίως ἐνικήθημεν, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἦτα μέλαν ὄνειδος τῶν νικητῶν ὑπῆρξεν· ἐξεστράτευσαν ἐπὶ τοῦ στήθους τὸν Σταυρὸν κεντήσαντες, τῶν δειῶν τόπων κεχρισμένοι λυτρωταί, τοῦ θεανδράπου εὐγενεῖς ὑπέρραχοι,

ἀλλ' ἦσαν ταῦτα δελεάζον πρόσχημα,
δι' οὗ οἱ Πάπαι τοὺς ἀπλοὺς παρέσυραν.
Τὸ σχέδιον ἦν ἄλλο, προαιώνιον
τῶν Ποντιφῆκων καὶ λυσσᾶδες μέλημα,
τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἡ φθορά,
τοῦ ἡμετέρου θρόνου ἡ κατάθραυσσις.

Ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς ὁμιλίας ταύτης περιγράφονται
διὰ λαμπρῶν καὶ τραγικῶν χρωμάτων τὰ κυριώτερα
τῶν συγχρόνων γεγονότων, καὶ ἰδίως οἱ ἀγῶνες τοῦ
ὑποδοῦλου γένους πρὸς παλινόρθωσιν τοῦ περικλεοῦς
θρόνου τῶν Ἰσαύρων, μεθ' ὃ εἰσαγομένων τοῦ Στρατη-
γοπούλου καὶ Φιλανδρωπινού, ἀποσύρεται ἡ Πριγκήπισσα.

Οἱ δύο διευθύνται τῶν τέως περιωνύμων ἐν Θήβαις
μεταξουργεῖων περιγράφουσι τότε τῇ Δουκίσσῃ τὴν οἰκ-
τρὰν θέσιν, εἰς ἣν ταῦτα εἶχον περιέλθει, ὡς ἐκ τῶν
ἀπαύστων φόρων καὶ τὴν ἀρωγὴν αὐτῆς ἐκλιπαροῦσιν,
ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἰδιοκτῆτου Λασκάρεως, ὑπὲρ τὸ, δέον
ὑπερηφάνου διὰ τοιαῦτα διαβήματα. Ἀλλ' ἀκριβῶς τότε
ὑπαισέρεται ὁ Βρυέννιος μετὰ πολυτελοῦς συνοδείας,
καὶ ἀγερώχως ἀπορρίπτει τὰς δικαίας αὐτῶν αἰτήσεις.

Μάτην παρατήρει ὁ Στρατηγόπουλος διὰ
τὸν ἀμνητὸν θερίζει ὃ τὴν ἀρουραν
παιῶν καὶ ποτίζων, ὃ προδελυμνὸν
τὸν σάχυν ἐκρίζωσας, δρέπει ἀχυρα.

Εἰς μάτην ἡ Δούκισσα συνηγορεῖ, ὁ Βρυέννιος ἀνακραζει:
Τριχάπτων χρεῖαν οὐδεμίαν ἔχομεν
καὶ χρυσοπάστων σηρικῶν περιβολῶν.
Τοῦ Βυζαντίου ἰσῶς ταῦτα φέρουσι
οἱ θηλόδρια, δι' ἐμὲ χαλκεύσατε
ρόμφαιας, λόγχας καὶ ἀτέγκτους θάρακας,
ἂν εἰς δουλοπαροίκους ἐπιτρέπεται
τοιαύτη τεχνουργία.

Φιλανδρωπινός, ὑπερηφάνος. Οἱ προπάτορες
ἡμῶν ὑπῆρξαν δεξιοὶ ὀλοποιοί,
καὶ χειρισταὶ τῶν ὅπλων δεξιότεροι,
ἀλλὰ νομιζῶ διὰ πράττεις κάλλιον
μὴ συνδαυλίζων ταύτην τὴν ἀνάμνησιν.

Βρυέννιος. Μὲ ἀπειλεῖς; Καὶ τοῦτο τοῦ Λασκάρεως
ὑπόδειξις βεβαίως!

Στρατηγόπουλος. Ὑποβάλλομεν
τὸ σέβας τὸ ἀνήκον, ἐνδοξότατε.

Βρυέννιος. Μακρὰν μου! Καὶ μὴ πλέον μ' ἐνοχλήσητε,
ἢ, μὰ τὸ στέμμα τῶν κλεινῶν προγόνων μου...

Ἀπελθόντων τῶν δύο Θηβαίων, μένουσι μόνοι ἡ
Δούκισσα καὶ ὁ Δούξ, ὅστις ἐν τούτοις ἀποκρούει πάσας
τὰς συνετάς παραινέσεις τῆς μητρὸς, καὶ κηρύττει διὰ αἰτία
τῆς κορυφουμένης δυσαρρεσκείας τυγχάνει

ἡ φύσις ἡ ἀτάσθαλος
τῶν ἔγχωριῶν, ἡ ἀπαύστως δάκνουσα
τὸν χαλινόν.

Δούκισσα. Οὐδόλωσ τοῦτο ἄπορον.
Οὐδεὶς λαὸς προθύμως φέρει τὸν ζυγόν,
καὶ μάλιστα ὁ πάντων εὐκλεέστερος,
ὁ τὴν ἐλευθερίαν ὡς θεόδοτον
δηλάσας γάλα.

Βρυέννιος. Τὸ μαμμόδρεπτον ἡμεῖς
διὰ τοῦ ἄρτου τῆς δουλείας τρέφομεν.

Δούκισσα. Ὁ ἀναβάτης ἵππον ἀγεί εὐγενῆ,
θωπεύων καὶ ἀμείβων, ἀλλ' ἐκμαίνεται
τὸ ζῶον ἂν ἀπαύστως καταθλίβεται.

Βρυέννιος. Τοὺς περνιστήρας ἔχω καὶ τὴν μαστίγα.
Γνωρίζεις ποῦ βαδίζω. Θεῖος δάκτυλος
τὸ τέρμα μοι δεικνύει, τὴν συμπλήρωσιν
τῶν εὐκλεῶν θριάμβων τῶν προγόνων μου,
καὶ τῆς Φραγκοκρατίας τὴν ἀνάστασιν.

Δούκισσα. Εἰς τὰ παρόντα, ὦ υἱέ, ἀρκέσθητι.
Κατέχεις θρόνον ἴσον πρὸς βασιλικόν,
τῆς ἱπποσύνης ἀληθῆς ἀγλαΐσμα.
ἀμύθητος ὁ πλοῦτος, καὶ τὸ σθένος σου
οὐδὲν φοβεῖται, τοῦ Αἰγαίου ἀρχουσιν
αἱ κραταῖαι Γαλέραι τῶν ναυστάδμων σου,
οἱ ἄλλοι Δούκες εὐπειδᾶς ὑπέικουσιν
εἰς πᾶσαν ὀρεξίν σου, καὶ τὰ δάπεδα
τῶν Ἀνακτόρων τούτων τὰ μαρμάρια
οἱ περνιστήρες· οἱ χρυσοὶ πατάσσουσι
χιλίων Μεγιστάνων.

Βρυέννιος. Ταῦτα ἔλαβον
κληρονομίαν, καὶ ὡς μέσον τοῦ σκοποῦ
τοῦ περιδόξου πάντα χρησιμεύουσιν,
ἀλλ' οὐδαμῶς ἀρκούσι. Σκέψου, μήτηρ μου,
ὅπως οὗτος ὁ αἶων ἐπήνεγκεν
εἰς τῆς Γαλλίας τὴν ἰσχὺν καταστροφᾶς.

Δούκισσα. Ἡ εἰμαρμένη χορηγεῖ καὶ ἀφαιρεῖ.

Βρυέννιος. Ὡς εἰμαρμένην ἔχω τὴν ρομφαίαν μου.
ὀλίγον ἐτι ἂν ὑπνώσωμεν καιρὸν,
καὶ τῶν ἐσχάτων τούτων διακόμεθα
τῆς Ῥώμης προφυγίων, ἐν ᾧ ἄδουσι
παιῶνας τῶν εἰλάτων οἱ ἀπόγονοι.

Δούκισσα. Τὸ γένος τῆς μητρὸς σου κἂν σεβάσθητι!
ἀναφωνεῖ μετ' ἄλγους ἡ Δούκισσα, καὶ ἡ ὁμιλία στρέ-
φεται περὶ ἄλλου. Ὁ Βρυέννιος ἀγγέλλει ὅτι, χρεῖαν
ἔχων κραταῶν συμμάχων, προσήνεγκε τὴν χεῖρα τῆς
περικαλλοῦς γυναικαδέλφης αὐτοῦ Ματθίλδης εἰς τὸν
Γραυῖναν, ἀδελφὸν τοῦ Βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἀλλ'
ὅτι ἐκεῖνη, ὡς ἤκουσε

τὴν ἀγγελίαν, πελιδνὴν κατάπληκτος,
ἀσυναρτήτους λέξεις ὑπετραύλισε,
καὶ τέλος ἐξερράγη εἰς ἀκράτητον
δακρῶν καταγίδα.

Ἐπὶ τῇ ἀντιστάσει ταύτῃ κατὰ περιφανοῦς δεσμοῦ
ἐκφράζει ἀπορίαν καὶ ἡ Δούκισσα, ἐπικαλεῖται δὲ τὴν
ἀρωγὴν αὐτῆς ὁ Βρυέννιος πρὸς κατανίκησιν τῆς ἀσυγ-
γνώστου ἰδιοτροπίας, διότι καὶ ὁ Γραυῖνας παρεσκευάζετο
ἤδη πρὸς κατάπλουν, καὶ εἰς τὰς ἐπικεμένᾶς λαμπρὰς
ἐορτάς εἶχον ἤδη κληθῆ πάντες οἱ Μεγιστάνες τοῦ
Μαυρέα καὶ τῶν νήσων. Ἡ Δούκισσα ὑπόσχηται, ἀλλ'
ἀπ' ἐτέρου μεσιτεύει παρὰ τῷ υἱῷ ὑπὲρ τοῦ Λασκάρεως,
ὃν εὐνοεῖ, καὶ οὐ προτείνει τὴν εἰς ἱπποτὴν προχειρίσιν,
διότι, ὡς πανίσχυρός τῶν Ἀθηνῶν εὐπατριδῆς καὶ συγ-
γενεῆς τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Νικαίας, τυγχάνει εἰς
ἄκρον δημοφιλῆς· ἀλλ' ὁ Βρυέννιος, ἀρνούμενος ἀπο-
τόμως, ἀποσύρεται. Ἐκ μονολόγου τῆς Δουκίσσης μαν-
θάνομεν τότε ὅτι ὁ Λάσκαρις, καίτοι μισούμενος ὑπὸ
τοῦ Δουκὸς, οὐχ ἦττον προσφέρεται ἀεῖποτε, ἐκ φυσικῆς
μεγαλοφροσύνης, φιλικῶς πρὸς τοὺς Φράγκους, δι' ὃ καὶ
λίαν σύμφορον ἐδιδόκει τὴν ὀριστικὴν αὐτοῦ ἐξευμέ-
νισιν, προσερχομένης δὲ μετ' ὀλίγον τῆς Ματθίλδης,
προτρέπει αὐτὴν εἰς τέλεσιν τοῦ γνωστοῦ γάμου, ἀλλ'
εἰς μάτην, καθόσον μετὰ δακρῶν ἐκλιπαρεῖ αὐτὴ

Η ΜΑΝΤΙΣ.

Εἰκὼν ὑπὸ Gabriel Max.

ΝΕΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΙΚΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ.

Ἐνῷ ἡ καθόλου τυπογραφικὴ τέχνη ἔκαμε γιγαντιαίας προόδους διὰ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τελειοποιήσεως τῶν ταχυτυπικῶν καὶ διὰ τῆς ἐφευρέσεως καὶ τελειοποιήσεως τῆς στερεοτυπίας, ἡ στοιχειοθετικὴ τέχνη, ἐν τῇ στενοτέρῃ σημασίᾳ τῆς λέξεως, οὐδαμῶς προόδουσεν ἀλλ' ἔμεινεν ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῆς ἀτελείᾳ, οὕτως ὥστε σήμερον ἡ μέθοδος τοῦ στοιχειοθετεῖν εἶνε οὐσιαστικῶς ἡ αὐτὴ σχεδόν, οἷα ἦτο ἐν ἔτει 1450, ὅτε ὁ Γουττεμβέργιος ἴδρυσεν τὸ πρῶτον τυπογραφεῖον ἐν Mainz. Καὶ ὅμως ἡ ἐφευρετικὴ ἐνέργεια τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος δὲν παρέλειψε νὰ δοκιμάσῃ καὶ ἐν τούτῳ τὴν δύναμιν τῆς. Ἦδη περὶ τὸ ἔτος 1820 ἐφευρέθη ὑπὸ τινος Γάλλου ὀνόματι Balanche στοιχειοθετικὴ τις μηχανή, τῇ δὲ 1830 Γερμανὸς τις Kriegl ἐν Πρεσβούργῳ κατασκεύασε δευτέραν στοιχειοθετικὴν μηχανήν, καὶ περὶ τὰ μέσα τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος ὑπῆρχον ἤδη ὑπὲρ τὰς δέκα διάφορους μηχανὰς τοῦ εἶδους τούτου ἐν Ἑλλάτῃ ὑπὸ διαφόρων ἐφευρέσεων. Ἀλλὰ μετ' ὅλα τὰ ἐπανειλημμένα πρὸς τελειοποίησιν αὐτῶν πειράματα ἔμειναν πάντα αἱ μηχαναὶ αὗται ἐσπερημένα πάσης σχεδὸν πρακτικῆς σημασίας, καὶ οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ χρησιμοποιηθῇ διαρκῶς. Τὸ ἐπιδοσιώτατον ἐλάττωμα τῶν μηχανῶν τούτων ἦτο ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ διαρῶσι τὸ στοιχειοθετηθὲν κείμενον εἰς ἰσομήκεις γραμμάς, καὶ ἐπομένως, ἐν ὅσῳ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἤναγ' κάζοντο νὰ ἐκτελῶσιν ἐργάται διὰ τῆς χειρὸς, ἐλαχίστην σχετικῶς ἀπέβαιναν ἡ πρακτικὴ ἀφέλεια τῆς ἄλλως τε καὶ βαρυτήτου καὶ ἐκκόλως διαταρασσομένης μηχανῆς, ἥτις ἠδύνατο μὲν νὰ συντάσῃ τὰ τυπογραφικὰ στοιχεῖα οὐχὶ ὅπως καὶ νὰ ἐξισοῖ αὐτὰ.

Τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, ὅπερ ἐθεωρεῖτο πρότερον ὡς ἀδιόρθωτον καὶ ἐμπόδιον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον τὴν πρόδον τῆς στοιχειοθετικῆς τέχνης, ἠρθῆ ἤδη διὰ τῆς ἐφευρέσεως δύο πρακτικωτάτων μηχανῶν, ἴαν ἐφυσῶς κατασκευασμένων, τοῦ Linotype ἐφευρεθέντος ὑπὸ τοῦ Mergenthal καὶ τοῦ Typograph ὑπὸ τοῦ Rogers. Αἱ νέαι αὗται, ὅπως καὶ αἱ παλαιότεραι στοιχειοθετικαὶ μηχαναὶ εἶναι ἐν γένει κατασκευασμέναι κατ' ἀπομίμησιν τοῦ κλειδοκυμβάλου, βασίζονται δηλαδὴ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς, ἐφ' ἧς καὶ ἡ ταχυτυπικὴ μηχανὴ Type Writer. Θέλοντες λ. χ. νὰ στοιχειοθετήσωμεν τὴν λέξιν «ἀνδρῶπος», πιέζομεν τὸ πλεονεκτικὸν τῆς στοιχειοθετικῆς μηχανῆς, τὸ φέρον τὸ γράμμα α, (ὡς πλεονεκτικὸν κλειδοκυμβάλου) διὰ τῆς πίεσεως ταύτης ἀπολύεται ἐκ τινος δοχείου οὐχὶ τὸ γράμμα α, ἀλλὰ τὸ χόανον (τὸ καλοῦσι τοῦ γράμματος τούτου, καὶ κατακίπτον τοποθετεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν. Ἀκολουθῶν πιέζομεν τὰ ἄλλα πλεονεκτικὰ ἀλληλοδιαδόχως, τὰ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ λοιπὰ γράμματα τῆς ῥηθείσης λέξεως, εἶτα δὲ καὶ τῶν λοιπῶν λέξεων μέχρις ὅς συμπληρωθῇ ἡ γραμμὴ. Πάντοτε δὲ, ὡς εἴπομεν, πληροῦσθαι ἐκάστου πλεονεκτικοῦ, πίπτει καὶ τοποθετεῖται τὸ ἀναγλυφικὸν χόανον (matrice) τοῦ ἐκάστοτε ἀντιστοιχοῦντος γράμματος. Τὸ κάτω μέρος τῆς μηχανῆς ἐγκρύπται ἐν ἄλλῃ, πεπληρωμένον μετὰλλου ἐπιχομένου διὰ φλογῶν φωταερίου. Τὸ διηλεκτικὸν ἐν ῥευστῇ καταστάσει διατηρούμενον τοῦτο μέταλλον ἀδείπει διὰ τινος πιεστικῆς ἀνελίας καὶ εἰσθῆ εἰς τὰ χόανα τῶν γραμμάτων, ἐνθα πολλὰ ταχέως ἀποφυχόμενον καὶ στερεοποιούμενον παρέχει μετ' οὐ πολλὴν ἀκριβῆς ἀναγλυφὸν ἐκμαγμὰ τοῦ στοιχειοθετηθέντος κειμένου. Ἡ στερεοτυπικὴ αὕτη

πλάξ φέρεται διὰ τινος μηχανισμοῦ εἰς ἄλλην τινὰ ὀριζήμενην θέσιν, εἶτα δὲ ἀφαιροῦνται τὰ χόανα καὶ τίθενται κάλιν εἰς τὰ δοχεῖα τῶν, ὅπου θὰ χρησιμοποιῶσιν πρὸς στοιχειοθέτησιν τῆς ἐπομένης γραμμῆς. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη, ὡς καὶ ἡ ἐξίσωσις τῶν γραμμάτων τῶν λέξεων, ἧς τὴν περιγραφὴν παρελείψαμεν ἐνταῦθα, γίνεται πολλὴ ταχέως. Διὰ τῆς μηχανῆς ταύτης κατορθοῦται συγχρόνως καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι δι' ὀλίγων σχετικῶς ἀναγλυφικῶν χόανων γίνεται ἡ αὕτη ἐργασία, δι' ἣν κατὰ τὸ σῆνηδες στοιχειοθετικὸν σύστημά απαιτοῦνται ἀναρίθμητα τυπογραφικὰ στοιχεῖα.

Ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐργασίας αἱ νέαι αὗται μηχαναὶ εἶναι τελειότεραι. Ἄνευ μεγάλης ἀσκήσεως δύναται ἰκανὸς τις ἐργάτης νὰ στοιχειοθετῇ διὰ τῆς μηχανῆς 3 ἕως 4000 μ., ἐνῷ διὰ τῆς χειρὸς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 1000 μ. κατὰ μέσον ὄρον. Ὅπως ἐκτιμῆσιν τις ὀρθῶς τὴν μεγάλην ὀικονομίαν τοῦ χρόνου, ἣν παρέχει ἡ μηχανή, πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι ὁ διὰ τῆς μηχανῆς ταύτης ἐργαζόμενος ἐργάτης οὐ μόνον ἐκτελεῖ συγχρόνως τὴν ἀναγκαίαν διόρθωσιν ἀλλὰ καὶ ἀκαλλάσσειται τῆς κοπιαστικῆς ἐκείνης ἐργασίας τοῦ ἀναλῶειν αὐτὸς τὸ στοιχειοθέτημα. Ἡ ταχύτης τῆς ἐργασίας διπλασιάζεται μάλιστα, ὅταν ὁ ἐργάτης στοιχειοθετῇ ἢ μάλλον στερεοτυπῇ οὐχὶ ἐκ τοῦ χειρογράφου ἀλλὰ κατ' ὑπαγόρευσιν τοῦ φωνογράφου. Τοιοῦτο πείραμα ἐγένετο διὰ τῆς στοιχειοθετικῆς μηχανῆς Linotype, ἥτις λειτουργεῖ ταχύτερον τοῦ Typograph, καὶ εἶναι μεγαλύτερα καὶ πολυτιμότερα (στοιχίζουσα 3000 δολλάρια = 15000 φράγκα, ἔχουσα δὲ βάρος 20 ἑκατομμύτων, ὕψος 7 ποδῶν καὶ ἐπιφάνειαν τῆς βάσεως 2 τετραγωνικῶν μέτρων, ἐνῷ ἡ μηχανὴ Typograph ἔχει βάρος 450 λιτρῶν, ὕψος 4 1/2 ποδῶν, ἐπιφάνειαν βάσεως 4 τετραγ. ποδῶν καὶ τιμὰτα 2500 δολλάρια).

Ἡ πρακτικὴ ἀφέλεια τῶν μηχανῶν τούτων εἶνε ἀναμφισβήτητος· τὰ ἐπανειλημμένα γενόμενα πειράματα ἀπέδειξαν λαμπροτάτην τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῶν. Ἐν τῷ τυπογραφεῖῳ τῆς ἐν Νέῳ Ὑόρκῳ ἐκδομένης ἐφημερίδος the Tribune λειτουργοῦσιν ἤδη ἀπὸ τινων ἐτῶν, τεσσαράκοντα τοιαῦται μηχαναὶ, ἡ δὲ ἐργασία γίνεται πολλὴ ταχύτερα καὶ καλητέρα ἢ πρότερον, εὐδηνότερα δὲ κατὰ ἐξήκοντα τοῖς ἑκατὸν τοῦλάχιστον. Ὡσαύτως ἡ ἐφημερίς The World ἴδρυσεν ἐν τοῖς τυπογραφείοις αὐτῆς ἑκατὸν μηχανὰς Typograph, ἃς ἤρχισαν νὰ εἰσάγῳσιν εἰς τὰ τυπογραφεῖα τῶν καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες, ὡς αἱ Herald, Sun, Times, Post κτλ. Καὶ ἐκατὸς τῆς πόλεως τῆς Νέας Ὑόρκης ἤρχισαν νὰ διαδίδωνται αἱ μηχαναὶ αὗται, ἐν δὲ τῷ Χικάγῳ εἰσῆχθησαν ἤδη εἰς ὅλα τὰ μεγάλα τυπογραφεῖα.

Ἐπάρχουσι καὶ στοιχειοθετικαὶ μηχαναὶ, αἵτινες διαφέρουσι τῶν ἀνωτέρω περιγραφεισῶν στερεοτυπικῶν μηχανῶν κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι συντάσσοσιν οὐχὶ τὰ χόανα (τὰ καλοῦσιν) τῶν γραμμάτων ἀλλ' αὐτὰ τὰ γράμματα καὶ δὲν παρέχουσιν ἐκμαγεία ἥτοι στερεοτυπικὰ πλάκας ἀλλὰ συνήθη στοιχειοθετήματα, ἐπομένως δὲν ἔχουσιν ἀνάγκη οὔτε χωνευτικοῦ λέβητος οὔτε τηκοῦ μετὰλλου οὔτε τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων, ὅπως τοῦτο μηχανημάτων. Ἡ μόνη ἀφέλεια, ἣν παρέχουσι, συνίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι δι' αὐτῶν ἡ στοιχειοθέτησις γίνεται πολλῶν ταχύτερα, ἐκκολωτέρα καὶ ὀρθότερα ἢ διὰ τῆς χειρὸς.

Διὰ τοῦ τεύχους τούτου ἀποστέλλονται εἰς τοὺς ἀποτίσαντας τὴν συνδρομὴν τῶν τὰ τραμμάτια τῆς προσεχοῦς κληρώσεως τῶν ἰδρῶν τῆς Κλειῶς. Οἱ καθυστεροῦντές παρακαλοῦνται νὰ ἐπιστεῦσιν τὴν ἀποστολήν.

κ. Ἀδ. Φ. εἰς Βατοῦμ, κ. Στ. Μπ. εἰς Λεὸ-βαν. Ἐλήφθησαν καὶ οἱ εὐχαριστοῦμεν. — κ. Β. Α. εἰς Μιχάλοβα. Αἱ εἰκόνες καὶ τὸ αἰτηθὲν τεύχος οἱ εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ε. Θ. Κ. εἰς Ἀδάπαζα. Ἡ ἐπιστολὴ σας ἐλήφθη, ἐλυπήθημεν διὰ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ διὰ φροντισίωμεν. — κ. Α. Μ. εἰς Ραιδεστόν. Προσεχῶς ἐκδοθήσεται ἀγγελία ἐν ἣ δὲ εὐρηθῇ ἐν λεπτομερείᾳ τὰς μελετωμένους βελτιώσεις καὶ προσθήκας τῆς Κλειῶς ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους. — κ. Μ. Στ. ἐν Σάμῳ. Τὸ ἀνιγμὰ σας δύναται νὰ δημοσιουθῇ ἂν εἰς ἀποστολῇ τῆς ἁδοσεως. — κ. Α. Μ. εἰς Ἀρχαλοῦ. Τὰ αἰτηθέντα τεύχη εὐχαριστοῦμεν. — κ. Π. Δ. εἰς Προδσαν. Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς φιλικὰς ὑμῶν προσπαθείας. — κ. Α. Δ. Φ. εἰς Ζαγαζῆκ. Ἐλήφθησαν καὶ οἱ εὐχαριστοῦμεν. — κ. Β. Εὐ. ἐν Φερραῖς. Θὰ συμμορφωθῶμεν. — κ. Ν. Π. Α. εἰς Πικέτον. Σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὰς πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔργον συμπαιδείας σας. — κ. Π. Κ. Κ. ἐν Πλατανῶν. Ἐλήφθησαν, τὰ δὲ τεύχη καὶ ἡ δῆκη οἱ εὐχαριστοῦμεν ἐπὶ συστάσει εἰς Τραπεζοῦντα. — κ. Π. Ζ. εἰς Μοναστήριον. Ἐνεγράψαμεν.

Ἐκδοτὴς Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ. — Ἐκ τοῦ τυπογραφείου καὶ τοῦ στοιχειοτυπικῶν διὰ τὰς ἀπαιτούμενας γλώσσας Γ. ΔΡΟΥΤΟΥΤΑΙΝΟΤ ἐν Λευβίᾳ. Χάρτης ἐκ τῶν καταστημάτων τοῦ κ. Edm. Obst ἐν Λευβίᾳ.